

တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်ထွဲခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (AUTISM)

ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မလံာ်ဖျါလၢတၢ်ကိးဖိၣ် ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတဖၣ်အကိၢ်န့ၣ်လီၤ.ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) န့ၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီး တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး. တၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်လၢ ယုၢ်ညၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီး ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သးစးဒီးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်အမ့ၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ တၢ်မံတၢ်ဂဲၤဒီးဟၢဖၢအတၢ်ဆါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) အက့ၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်

ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံဖျါထီၣ်အိၣ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကတၢ်ခဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်-ဆဲးကျိးလီၤသး. တၢ်ဆဲးကျါဆဲးကျါ အတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဒီးမၤဝံၤမၤဂ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နဲလဲၣ်ဂ့ၢ်, တၢ်အက့ၢ်အဂီၤဒီးအတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ် လီၤဆီလီၢ်အသးလၢ လီၢ်ကဝီၤ သၢကဝီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီး-

- ဝဲၣ်ချ့အတၢ်ဆဲးကျါ
- ဝဲၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖျါ
- နီၢ်ခိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (အဒိ- တဘၣ်နဲၣ်ယီၤစုတဂ့ၢ်)
- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတဖၣ်
- တၢ်မၤသကိးတၢ်ဂၤဘျီဂၤဘျီ
- တဲတၢ်လၢအသးဝဲၣ်တဖၣ်

ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢ အဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့-

- လိၣ်ဘၣ် တၢ်မၤလိသးခဲအံၤခဲအံၤလၢ မၤတၢ်ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတဖၣ်အမ့ၢ် တၢ်ခိၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အပူၤ.
- လိၣ်ဘၣ် အါထီၣ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲ အလီၤသးဘၣ်တံာ်တံာ်ဒီး/ မ့တမ့ၢ် တညီန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကအိၣ်ဒီး တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်လၢ ကဆိတလဲၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢ အတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကအိၣ်ဒီး တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ တၢ်စူးကါ စ့ၣ်တဖၣ်, လီၤဆီဒုၣ်တဖၣ် တၢ်လီၢ်လၢ တညီန့ၣ်တဖၣ် (အဒိ- တၢ်ကဝီၤဒီးတၢ်သိၣ်တဖၣ်).

မ့ၢ်နသ့ၣ်ညါဧါ.

ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိ ပှၤနီၢ်တဂၤလၢ အဆိၣ်လၢ အမဲရကၢဒီးပှၤအကလီၢ်တဖၣ်အကလီၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူစါယါဘျီ ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) တဖၣ် တအိၣ်နီၣ်တမံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်တၢ်ဖိၣ်ယံးဒီးဒီးသးတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါဝဲထၢၣ် (ယနညအနမၤသမီၤဂျနရုနယသညအမသုၤညီမနုၤနညအသညတြိယ) ဟံဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပှၤအမဲရကၢဖိၣ်ဖဲၣ် ဖဲၣ် ဂၤအကျါ ဝ ဂၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ် အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) အတၢ်ဆါက့ၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိၣ်ဂ့ၢ်ဖိတဖၣ် ညီန့ၣ်ကမၤန့ၢ် ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပှၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) အါန့ၢ်ဒီး ဖိၣ်မ့ၢ်ဖိတဖၣ်ယံာ်ဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၢ်ဘၣ်ထွဲခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (AUTISM)

တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါ ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) တၢ်ဆါက့ၢ်ပနီၣ် ဖဲးတၢ်န့ၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.ပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်လၢအိၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) န့ၢ် လီၤဆီလိာ်အသးန့ၢ်လီၤ.ပုၤလၢအိၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်)တဂၤအိၣ်ဒီး တၢ်ကံၢ်တၢ်စိလၢ အစူးကၢ်အမဲၣ်ဖျါ, တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢဒီး တၢ်မၤလီၤမၤဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.ပုၤ ၄၀ မျးကယၤယၢ်ယၢ် အိၣ်ဒီး အတၢ်မၤလီၤမၤဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ အမ့ၢ်ဒ်ပတီၢ်မ့ၢ်ဒီးလၢအပတီၢ်မ့ၢ်အစိခိၣ်န့ၢ်လီၤ.ပုၤအဂၤတနီၤလၢအိၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်)တဖၣ်န့ၢ် အနီၢ်ခိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၢ်က့ၢ်ကွဲးဒီး အိၣ်ဒ်အတၢ်လၢတၢ်သဘၣ်အပူၤတသ့ဘၣ်.ပုၤ၂၅ မျးကယၤလၢအိၣ်ဒီး ၂၅ တဖၣ်တကတီၢ်တၢ်ဘၣ်ဆၣ် မၤလီၤအသးလၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါခိၣ်ဖျါ အစူးကၢ်ဝဲကျဲအဂၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.လၢတနီၤအဂီၢ်, တၢ်အံၤအစိပညိမ့ၢ်ဝဲ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးတၢ်ကူစါယါဘျါလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤတဖၣ်န့ၢ် မၤဘျါက့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအတၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီးနီၢ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သ့န့ၢ်လီၤ. လၢအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်အံၤကမၤအါထီၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်, တၢ်ပာ်ကဲဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ကျဲအဂၤကတၢ်တၢ်တၢ်လၢ ကဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးယဖိန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

- စူးကၢ်တၢ်ပာ်ဖျါလၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်.
- ဝဲတၢ်ဒီးနစုတဖၣ်.
- တဘၣ်ဝဲတၢ်တၢ်တၢ်အိၣ်ယီ အါအါဂီၢ်ဂီၢ်တဂ့ၢ်.
- နီၤလီၤတၢ်မၤတဖၣ်ဆူ အပတီၢ်ဆဲးဆဲးဖိတဖၣ်.
- ဒုးန့ၢ်ပုၤအိၣ် တၢ်မၤဒီးဒုးန့ၢ်အိၣ် တၢ်အဒိအဝဲတဖၣ်.
- ဒုးန့ၢ်ပုၤဒီးပုၤဝဲတၢ်အိၣ် တၢ်လၢနတဲဖျါထီၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- န့ၢ်ယီၤနစုဆူတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးဒုးန့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်လၢအကဲဘျူးတဖၣ်-

- တၢ်မၤကဒါက့ၢ်တၢ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်
- ဟ့ၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကမၤကဒါက့ၢ်တၢ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်လၢ မၤဝဲကမ့ၢ်ထီၣ်ဒီး ကညိန့ၢ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- စူးကၢ်ဘၣ်ဒိၣ်အိၣ်, တၢ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးအုထၢၣ်နဲးတဖၣ်လၢ ကဒုးန့ၢ်နဖိတဖၣ်လၢ တၢ်ခိၣ်တၢ်ယၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးလၢအသိတဖၣ်လၢအဆိ
- အိၣ်ကတဲၣ်ကတီၢ်နသး (တၢ်ဂီၢ်ဖိတဖၣ်/တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်, တၢ်ဒိကန့ၢ်ဒၢ (နစိစုသညန့ၢ်), ဟဲစိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်လၢအကမၤစၢၤနဖိလၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်).

နမၤလိတၢ်မ့ၢ်အါထီၣ်

ဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) တဖၣ်န့ၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သ့. အယိ တၢ်မၤစၢၤဆိတၢ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဟံသ့ၣ်ဟံသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢအိၣ်လၢ အုထၢၣ်နဲးဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢအယဲလၢ တၢ်လၢတၢ်ကျဲအဂၤတဖၣ်ဒီး, ယုထၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတဖၣ်ခဲလၢၢ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်တက့ၢ်.

ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆါလၢအဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုၤဂၤတသ့ (ကအဍုၣ်) အက့ၢ်ပနီၣ်လၢ အဖျါပျီပျီ တခါန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢ အညိန့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤအသး ၂ နံၣ်ဒီး ၃ နံၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်လၢ လၢတၢ်လိာ်ဖိတဖၣ်အံၤအပူၤန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ US တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဝဲကျိၤအစုဆိၣ်ထွဲ. #H325160003 အီၤလိာ်န့ၢ်လီၤ- ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်န့ၢ် တၢ်လိာ်လၢ ကဘၣ်ဂဲၤ US တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဝဲကျိၤအဖိလၢန့ၢ်အစၢၤတဖၣ်. ဒီးတၢ်လိာ်လၢ န့ၢ်ကဘၣ်မၤန့ၢ်ခိၣ်ဒ်န့ၢ်အတၢ်ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျိၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကျိၤအပူၤဘၣ်ပုၤဘၣ်ဒါ. ခါခဲစါခွဲး (Carmen Sanchez)

လၢက့ၢ်သၢတြၢဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ-
-www.autismspeaks.org/what-autism
လဲၤက့ၢ်parentnetworkwny.org လၢနကမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်.

(716) 332-4170
 info@parentnetworkwny.org
 www.parentnetworkwny.org

@ParentNetwork
@PNWNY